

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ડાયરેક્ટર જનરલ દુરદર્શન મંડી હાઉસ,

નવી દિલ્હી અને અન્ય

વિરુદ્ધ

માનસ ડે અને અન્યો

નવેમ્બર ૧૭, ૨૦૦૫

[અરિજીત પાસાયત અને આર. વી. રવીન્દ્રન, ન્યાયાધીશ]

આકસ્મિક કામદારો (કામચલાઉ દરજ્જો અને નિયમનની મંજૂરી)

યોજના, ૧૯૯૩-કલમ ૪-યોજનાની પ્રકૃતિ-ઠરાવ્યુ : ચાલુ યોજના

નથી-"કામચલાઉ" દરજ્જો મેળવવા માટે, કામચલાઉ મજૂર યોજના શરૂ થવાની

તારીખે નોકરીમાં હોવો જોઈએ અને તેણે ઓછામાં ઓછી એક વર્ષની સતત સેવા પાડી આપી હોવી જોઈએ.

પ્રતિવાદીઓએ કામચલાઉ કામચલાઉ મજૂરો (કામચલાઉ દરજ્જો અને નિયમિતકરણની મંજૂરી) યોજના, ૧૯૯૩ હેઠળ કામચલાઉ દરજ્જાની મંજૂરીનો દાવો કરતા ઓ. એ. નો દાવો કર્યો હતો કે તેઓએ ૧૯૮૮ થી ૧૯૯૭ સુધી કામચલાઉ કામદારો તરીકે સેવા આપી હતી. ટ્રિબ્યુનલે ઓ. એ. ને એમ કહીને મંજૂરી આપી હતી કે તે એક ચાલુ યોજના છે અને જ્યારે કામચલાઉ કામચલાઉ મજૂરો વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ અથવા ૨૦૬ દિવસ (અઠવાડિયામાં ૫ દિવસનું પાલન કરતી કચેરીઓના કિસ્સામાં) કામ પૂર્ણ કરે છે, ત્યારે તેઓ "કામચલાઉ" દરજ્જો મેળવવા માટે હકદાર છે. હાઈકોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના આદેશને સમર્થન આપ્યું હતું. એટલે વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે ઠરાવ્યું:

કામચલાઉકામચલાઉ મજૂર (કામચલાઉ દરજ્જો અને નિયમિતકરણની મંજૂરી) યોજના, ૧૯૯૩ની કલમ ૪ જણાવે છે કે યોજના શરૂ થવાની તારીખે નોકરીમાં રહેલા કામચલાઉ મજૂરોને "કામચલાઉ" દરજ્જો આપવામાં આવશે. યોજનાની કલમ ૪ તેને ચાલુ યોજના તરીકે કલ્પના કરતી નથી. "કામચલાઉ" દરજ્જો મેળવવા માટે, કામચલાઉ મજૂર યોજનાની શરૂઆતની

તારીખે નોકરીમાં હોવો જોઈએ અને તેણે ઓછામાં ઓછી એક વર્ષની સતત સેવા પછી આપી હોવી જોઈએ, જેનો અર્થ છે કે તે વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા ૨૪૦ દિવસ અથવા અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ કામ કરતી કચેરીઓના કિસ્સામાં ૨૦૬ દિવસ માટે રોકાયેલો હોવો જોઈએ.યોજનાની કલમ જમાંથી, જ્યારે તેઓ એક વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ કરે છે ત્યારે તમામ કામચલાઉ કામદારોને "કામચલાઉ" દરજ્જો આપવાના હેતુથી લાગુ કરવામાં આવતી સામાન્ય માર્ગદર્શિકા હોય તેવું લાગતું નથી.[૩૦૦-જી; ૩૦૧-એ, બી]

યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ ગગન કુમાર, જે. ટી. (૨૦૦૫) ૬ એસ. સી. ૪૧૦, પર આધાર રાખ્યો હતો.

યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય વિરુદ્ધ મોહનલાલ અને અન્યો, [૨૦૦૨] ૪ એસ. સી. સી. ૫૭૩, ને લાગુ ન હોવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૬૮૫૭/૨૦૦૫.

ડબલ્યુ પી સી ટી નંબર ૧૩૪૧/૨૦૦૧ માં કલકત્તા હાઈકોર્ટના
૧૬/૯/૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે રાજીવ શર્મા.

પ્રતિવાદીઓ માટે ધ્રુવ મહેતા, રાણા એસ. બિસ્વાસ અને શ્રીમતી
સરલા ચંદ્ર.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયાધીશ અરિજીત પાસાયત દ્વારા આપવામાં
આવ્યો હતો.

રજા આપવામાં આવી છે.

અપીલકર્તાઓ કલકત્તા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે આપેલા
ચુકાદાની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવે છે, જેમાં જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી
ભારત સરકારની કેઝ્યુઅલ લેબરર્સ (ગ્રાન્ટ ઓફ ટેમ્પરરી સ્ટેટસ એન્ડ
રેગ્યુલરાઈઝેશન) સ્કીમ, ૧૯૯૩ હેઠળ લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે. વહીવટી
ટ્રિબ્યુનલ અધિનિયમ, ૧૯૮૫ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ') ની કલમ ૧૯ હેઠળ
પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ ઓ એ નંબર ૯૯૨/૧૯૯૮ માં કેન્દ્રીય વહીવટી

ટ્રિબ્યુનલની કલકત્તા બેન્ચ (ટૂંકમાં 'ટ્રિબ્યુનલ') દ્વારા ૭મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ના રોજ પસાર કરાયેલ ચુકાદો અને આદેશ ક્રમમાં હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું.ટૂંકમાં હકીકતની પૃષ્ઠભૂમિ નીચે મુજબ છે:

પ્રતિવાદીઓએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મૂળ અરજી દાખલ કરી હતી જેમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓએ ૧૯૮૮ થી ૧૯૯૭ સુધી કામચલાઉ કામદારો તરીકે સેવા આપી હતી.તેમના જણાવ્યા અનુસાર તેઓએ નીચે વર્ણવ્યા મુજબ સેવાનો જરૂરી સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો છે:

"એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે વિભાગે ઓ. એમ. નંબર ૫૧૦૧૬/૨/ ૯૦-ઈસ્ટ (સી) તારીખ ૧૦/૯/૧૯૯૩ દ્વારા કામચલાઉ દરજ્જો આપવા અને કામચલાઉ કામદારોને નિયમિત કરવા માટેની યોજના પ્રસારિત કરી હતી.આ યોજનાને ભારત સરકારની કેબ્યુઅલ લેબરર્સ (કામચલાઉ દરજ્જો અને નિયમિતકરણની મંજૂરી) યોજના, ૧૯૯૩ કહેવામાં આવે છે.આ યોજના ૧/૯/૧૯૯૩ થી અમલમાં આવી હતી.આ યોજનામાં કામચલાઉ મજૂરને કામચલાઉ દરજ્જો આપવાની કલ્પના કરવામાં આવી હતી, જેમણે વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા ૨૪૦ દિવસ (અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ કામ કરતી કચેરીઓના કિસ્સામાં ૨૦૬ દિવસ) કામ કર્યું હતું.

યોજનાના ફકરા ૩ નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"આ યોજના આ આદેશ જારી થવાની તારીખે ભારત સરકારના મંત્રાલયો/વિભાગોની નોકરીમાં કામ કરતા કામચલાઉ મજૂરો અને તેમના સંલગ્ન અને ગૌણ અધિકારીઓને લાગુ પડે છે.

યોજનાનો ફકરો ૪ (૧) નીચે મુજબ છે:

"કામચલાઉ દરજ્જો-તમામ કામચલાઉ કામદારોને કામચલાઉ દરજ્જો આપવામાં આવશે જેઓ આ ઓ. એમ. જારી થવાની તારીખે નોકરીમાં છે અને ઓછામાં ઓછી એક વર્ષની સતત સેવા આપી છે, જેનો અર્થ છે કે તેઓ ઓછામાં ઓછા ૨૪૦ (અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ કામ કરતી કચેરીઓના કિસ્સામાં ૨૦૬ દિવસ) ના સમયગાળા માટે રોકાયેલા હોવા જોઈએ.

ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કે આ અદાલતે સિવિલ અપીલ નંબર ૨૨૪/૨૦૦૦ અને સંબંધિત અપીલમાં એવું માન્યું હતું કે પ્રશ્નમાં રહેલી યોજના ચાલુ પ્રક્રિયા નહોતી પરંતુ એક વખતની યોજના હતી, તેમ છતાં ટ્રિબ્યુનલનો ચુકાદો અને આદેશ ઉપર ઉદ્દેખિત સિવિલ અપીલમાં આ અદાલતના નિર્ણયના ઘણા સમય પહેલાં ૭ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ના

રોજ આપવામાં આવ્યો હતો, ટ્રિબ્યુનલના આદેશમાંથી જે અધિકાર ઊભો થયો હતો તે આ અદાલત દ્વારા તેના ચુકાદામાં સાચવવામાં આવ્યો છે.એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આ અદાલત દ્વારા ચુકાદામાં સકારાત્મક નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે કે જે લોકોને આ યોજના ચાલુ છે એવી ધારણા પર પહેલેથી જ કામચલાઉ દરજ્જો આપવામાં આવ્યો હતો તેમને ચુકાદાને કારણે ઉપરોક્ત દરજ્જાથી વંચિત ન રાખવા જોઈએ.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, [૨૦૦૨] ૪ એસ. સી. સી. ૫૭૩ માં નોંધાયેલા ભારત સંઘ વિરુદ્ધ મોહન પાલ અને અન્યોના ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો ચુકાદો સ્પષ્ટ રીતે ખોટો છે.

તેનાથી વિપરીત પ્રતિવાદીઓ માટે વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે મોહનલાલના કેસ (ઉપરોક્ત) ના ફકરા ૧૧માં આપેલા અવલોકનો તેમને રક્ષણ આપે છે, જે ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા યોગ્ય રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું.

યોજનાની કલમ જના અર્થઘટનના આધારે વિવાદનું સમાધાન કરી શકાય છે.પહેલેથી જ નોંધ્યું છે તેમ, આ યોજના ૧/૯/૧૯૯૩ થી અમલમાં આવી હતી.

યોજનાની કલમ જ ખૂબ જ સ્પષ્ટ છે કે "કામચલાઉ" દરજ્જો એવા કામચલાઉ મજૂરોને આપવામાં આવશે જેઓ યોજનાની શરૂઆતની તારીખે નોકરીમાં હતા.ટ્રિબ્યુનલે એવો મત વ્યક્ત કર્યો છે કે આ એક ચાલુ યોજના છે અને જ્યારે કામચલાઉ મજૂરો વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ અથવા ૨૦૬ દિવસ (અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ કામ કરતી કચેરીઓના કિસ્સામાં) કામ પૂર્ણ કરે છે, ત્યારે તેઓ "કામચલાઉ" દરજ્જો મેળવવા માટે હકદાર છે.અમને નથી લાગતું કે યોજનાની કલમ એ જ તેને ચાલુ યોજના તરીકે રજૂ કરે છે."કામચલાઉ" દરજ્જો મેળવવા માટે, કામચલાઉ મજૂર યોજનાની શરૂઆતની તારીખે નોકરીમાં હોવો જોઈએ અને તેણે ઓછામાં ઓછી એક વર્ષની સતત સેવા પણ આપી હોવી જોઈએ, જેનો અર્થ છે કે તે વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા ૨૪૦ દિવસ અથવા અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ ફરજ બજાવતા અધિકારીઓના કિસ્સામાં ૨૦૬ દિવસ માટે રોકાયેલો હોવો જોઈએ.યોજનાની કલમ જમાંથી, જ્યારે તેઓ એક વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ કરે છે ત્યારે તમામ કામચલાઉ કામદારોને "કામચલાઉ" દરજ્જો આપવાના હેતુથી લાગુ કરવામાં આવતી સામાન્ય માર્ગદર્શિકા હોય તેવું લાગતું નથી.અલબત્ત, કામચલાઉ મજૂરોને "કામચલાઉ" દરજ્જો આપવામાં આવે અને

પછી તેમને ગ્રુપ "ડી" હોદ્દાઓમાં સમાવી લેવામાં આવે તે જરૂરી જણાય ત્યારે કોઈપણ યોજના ઘડવી તે કેન્દ્ર સરકાર પર નિર્ભર છે.

આ સ્થિતિ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ ગગન કુમાર, જે. ટી.
(૨૦૦૫) ૬ એસ. સી. ૪૧૦ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.

ઉપરોક્ત સ્થિતિ ટ્રિબ્યુનલનો આદેશ સ્પષ્ટ રીતે અસમર્થનીય છે અને મોહનલાલના (ઉપરોક્ત) કેસમાં કેટલાક પક્ષકારોને આપવામાં આવેલ રક્ષણ વર્તમાન કેસના તથ્યોને લાગુ પડે છે એવી ધારણા હેઠળ કાર્યવાહી કરવામાં ઉચ્ચ અદાલત ભૂલમાં હતી.

જેમ કે ગગન કુમારના(ઉપરોક્ત) કેસ માં જોવા મળ્યું હતું કે મોહનલાલના (ઉપરોક્ત) કેસ ના ફકરા ૧૧માં આપેલા અવલોકનો એક અલગ તથ્યાત્મક પૃષ્ઠભૂમિ અને સંદર્ભમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડતા નથી.ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના અપીલની મંજૂરી છે.

ડી. જી.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*